

Kinderrechten 'achter de muren': decreet rechtspositie minderjarigen en/in de Gemeenschapsinstelling

Tussen zeggen, denken & doen...

Nog een lange boeiende weg te gaan...

Maar ondertussen al ver van waar we ooit waren...

En dat doen we samen...

GI DE KEMPEN CAMPUS DE HUTTEN - DE MARKT

De Hutten

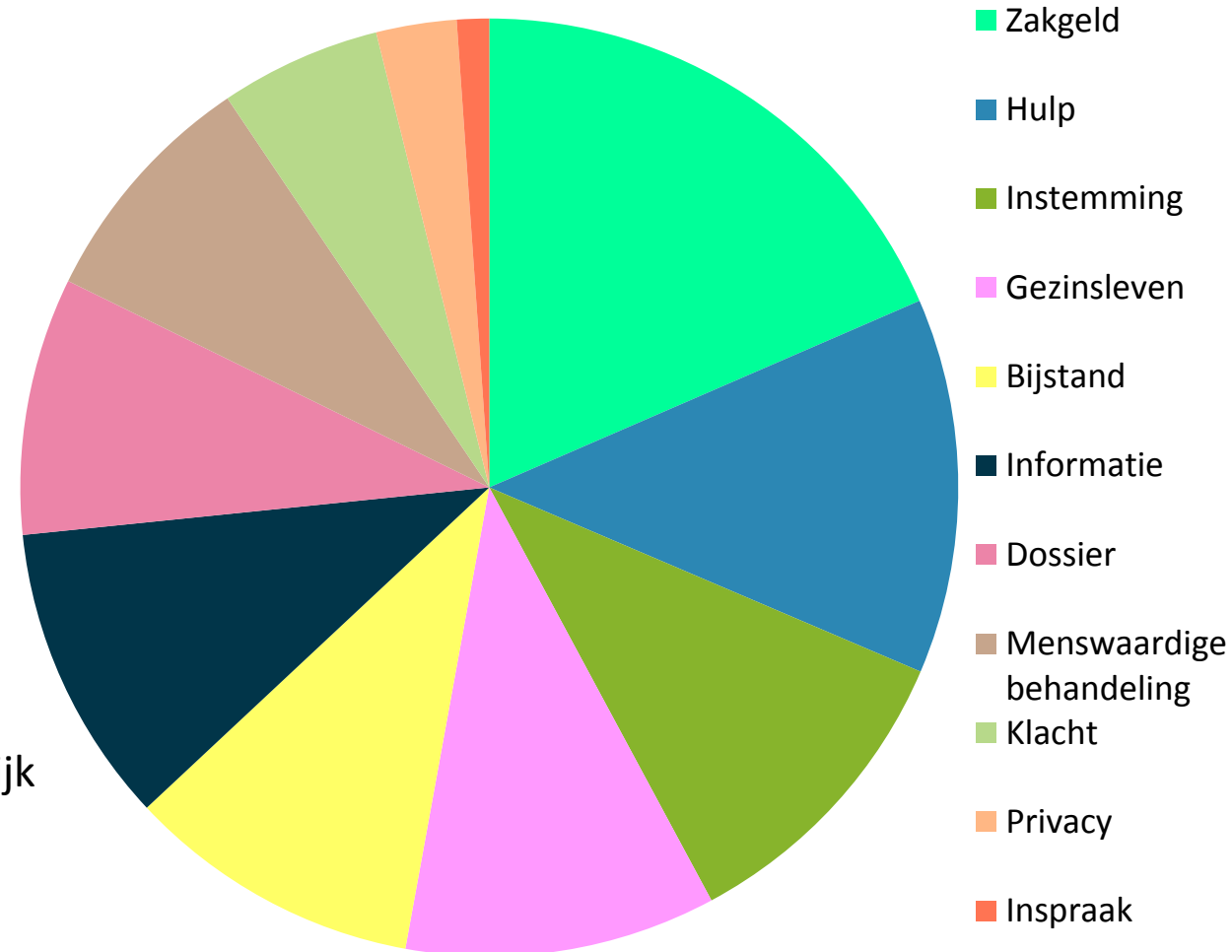
- Focus op beleving van jongeren rond hun rechten
- Jongeren bevraagd door Ann Smets, alsook binnen de verschillende klasgroepen
- Gepeild naar beleving/ervaringen rond elk recht en waar hun wensen, pijnpunten en noden zich situeren

De Markt

- Focus op informeren en bevragen jongeren rond hun rechten & bevraging bij begeleiders/pedagogische teams
- Jongeren maandelijks geïnformeerd en bevraagd over een recht. Via teamvergaderingen werden de teams bevraagd
- Slotdag na één jaar waar alle feedback gebundeld werd en waar een vervolgtraject werd opgesteld

1. Zelf beslissen/vast bedrag
2. IB/ te lang op wachten/ nood aan sturing bij groepsconflicten
3. Mee beslissen over toekomst/school/hvl
Plaatsing niet kiezen wel of we meewerken of niet
4. Ouders betrokken, nood aan meer contacten en activering van netwerk/geen info delen die ik niet wil
5. Verwarring met steunfiguur/goed voelen en kiezen
6. Brochures/duidelijkheid/verwachtingen gedrag/duur traject/thuis
7. Beperkte vraag en info/hvl teveel delen met elkaar
8. Mening geven/sancties/grapjes/voorbeeldfunctie/kansen
9. Wegen gekend/Niet ernstig genomen, geen gevolg/gelijk
10. kamermomenten/kloppen/eigen plaats/bellen ouders/gedeeld
11. LG, groepsgebeuren/traject, RTG/openstaan

Jongeren

Algemene terugkoppeling

1. Tevreden/eigen beheer
2. Keuze IB/gedwongen hvl
3. Meer/actieve betrokkenheid/kanalen
4. Onbekend/steunfiguur
5. Nood aan info voor en over plaatsing GI
Need-nice to know/
6. Weinig interesse, mondeling, info/ taal dossier JRB
onduidelijk
7. Teveel regels/onbespreekbaar/respect
8. belmomenten/info doorgeven/nt uitlachen/kamer
9. Meepraten over act,traject,RTG/regels
onbespreekbaar/motivatie/vwh

Begeleiders

1. verschil/ herstelgericht
2. Personeel/DRM dagprogramma
3. Uitbouw contextwerking/visie
4. Weinig bekend/actiever betrekken
5. onthaal/1 docu
6. Verschil/afspraken
7. Minder regels LG/vademecum
8. Beroepsgeheim/toetsen DRM/nieuw personeel
9. Op maat/kanalen

Vervolgtraject

- Lokale werkgroep + zorginspectie
- Input naar centrale werkgroep
- Communicatie personeel
- Terugkoppeling jongeren

“Ze moeten meer bezig zijn met de goede dingen in plaats van altijd te zeveren over de kleine slechte dingen”

GI DE GRUBBE EVERBERG

Informeren over Decreet Rechtspositie Minderjarigen aan medewerkers en jongeren → Op zoek naar methodieken

- Doelstellingen
  - Interesse opwekken rond het thema DRM
  - Theorie versus praktijk
    - Informeren is meer dan een map of boekje aanbieden
    - Mensen actief laten bezig zijn, verhoogt de impact van de boodschap en de motivatie om ze in de praktijk te brengen

Informereren van medewerkers

- Interactief infomoment
  - Doel:
    - Jongeren informeren vraagt zelf kennis van het thema
    - Belangrijk in het werken met jongeren → waarborgen van hun rechten
  - Wat:
    - Kennismaking met alle rechten
    - Recht op privacy → beroepsgeheim
    - Recht op een dossier → inzage

Kennismaking met alle rechten

- Opdracht in groep: combineer alle rechten met een case en een cartoon
  - Voorbeeld 1 cartoon: recht op duidelijke informatie en communicatie
  - Voorbeeld 2 case: recht op inspraak en participatie

Wanneer een jongere in de instelling terecht komt, zal hij een individuele begeleider, een individuele leerkracht en iemand van de PSD toegewezen krijgen. De keuze van de IB, IL of PSD wordt vaak volgens een bepaalde volgorde of vaststaand stramien gekozen.

Als een jongere in conflict valt met één van deze personen, is het dan mogelijk dat de jongere zelf een andere individuele begeleider kiest?

Recht op privacy → beroepsgeheim

- Ideeënbus

Recht op een dossier → dossierinzage in de GI

- Wat niet:
  - Verslaggeving van en voor de jeugdrechtbank
  - Persoonlijke notities van medewerkers
  - Gegevens die door derden als vertrouwelijk werden bestempeld
  - Gegevens die behoren tot de privésfeer van derden

Informeren van jongeren

- Spel DRM
  - Doel:
    - Kennismaking met DRM
    - Focus op sociale vaardigheden (discussiëren, mening geven, samenwerken,...)
  - Wat:
    - Spel gebaseerd op 't Zitemzo
    - De winnaar is degene die het snelst van elk recht een kaart heeft bemachtigd en de opdracht van de kaart tot een goed einde heeft gebracht

Spel DRM

Informeren van jongeren

- Kinderrechten in de integrale jeugdhulp
  - Doel:
    - Kennismaking met DRM
  - Wat:
    - Samenvatting gebaseerd op 't Zitemzo
    - Op elke kamer
    - Tijdens het onthaalgesprek

Kinderrechten in de integrale jeugdhulp

KINDERRECHTEN IN DE INTEGRALE JEUGDHULP

Recht op inspraak - meepraten

In de Grubbe wordt er met jou in gesprek gegaan over welke hulp jij en je ouders nodig hebben. Jij mag hierbij je mening geven over de hulp die voorgesteld wordt. Ieder weekend krijg je de kans om met de andere jongeren in de leefgroep samen te komen om over het verloop van de voorbije week te praten. Jullie kijken ook vooruit naar de komende week en hebben inspraak over de weekmenu's, het activiteitenaanbod, ...

Recht op informatie

Een begeleider zal je bij aankomst in ons Centrum uitleg geven over verschillende onderwerpen. Hij legt je uit hoe je in beroep kan gaan tegen de beslissing van de jeugdrechter, wat de afspraken en regels in onze instelling zijn, hoe het onderwijsaanbod er uit ziet, hoe een dag verloopt in de Grubbe en wat de bezoeken- en telefoonregeling is. De psycholoog of de maatschappelijk werker zal je verdere hulpverleningstraject met je bespreken.

Recht op hulp

Wanneer je vragen of problemen hebt, moet je hulp krijgen. Het kan zijn dat een organisatie of hulpverlener je niet kan helpen. Dan moeten ze je vertellen waar je wel terecht kan voor hulp. Er zal dus altijd iemand zijn die je hulp zal bieden.

Recht op een menswaardige behandeling

In je onthaalbrochure staan de straffen die je krijgt als je iets verkeerd doet, duidelijk opgesomd.

Welke straffen mogen niet?

- Lichamelijke straffen zoals slaan of schoppen
- Schelden of dreigen
- Maaltijden afnemen

Verbieden om bezoek te krijgen (tenzij de jeugdrechter dit beslist)

Recht op een eigen dossier

Wanneer je in ons Centrum terecht komt, wordt er een dossier van je opgemaakt. Je hebt het recht om dit dossier in te kijken, onder begeleiding van een hulpverlener. Om deze dossierinzage aan te vragen, moet je een berichtenfiche aan de directie schrijven.

Je mag ook aan je psycholoog vragen om iets op te schrijven in je dossier of om dingen in je dossier te steken.

Recht op Privacy

Opgesloten zitten wil automatisch zeggen dat je een stuk van je privacy moet opgeven. De begeleiders kunnen altijd je kamer binnen komen wanneer ze dit nodig vinden. Niemand mag echter jouw teksten lezen of je brieven openen zonder jouw toestemming. Privacy betekent ook dat informatie over jou en je gezin niet zomaar aan om het even wie verteld mag worden. De begeleiders hebben beroepsgeheim.

Recht op zakgeld

Wanneer je niet thuis woont maar in een leefgroep of bij een pleeggezin, heb je recht op zakgeld.

Minderjarigen van 14 tot 16 jaar krijgen 23,57 euro per maand.

Minderjarigen van 16 tot 18 jaar krijgen 47,15 euro per maand.

In ons Centrum wordt dit op een rekening gestort en kan je met dit geld versnaperingen bestellen.

Recht om klacht in te dienen

Je hebt recht om een klacht in te dienen over de hulp die je krijgt, de leefomstandigheden in de instelling en het feit dat je rechten niet worden nageleefd.

Je kan een klacht indienen door een berichtenfiche te schrijven gericht aan de directie.

Recht op respect voor je gezin

Je gezin is belangrijk voor je. Je ouders zijn verantwoordelijk voor je opvoeding en moeten voor je zorgen maar dat lukt niet altijd. Wanneer er problemen zijn in je gezin, moeten jij en je ouders hulp krijgen.

Recht op bijstand van een vertrouwenspersoon

Wanneer je praat met je hulpverlener, mag je steeds iemand meenemen die jij vertrouwt en waar je je goed bij voelt. Deze persoon is dan je bijstandspersoon. Niet iedereen mag je bijstandspersoon zijn. Het moet iemand zijn met beroepsgeheim (bv. een advocaat, een dokter, een hulpverlener) of iemand die werkt op de school waar jij les volgt. Zorg er voor dat je de naam, het telefoonnummer en eventueel het email-adres kent van je bijstandspersoon.

Toekomstplannen werkgroep DRM in De Grubbe

- Organisatie en kwaliteitsborging van infosessies voor alle medewerkers
- Implementatie van het spel DRM binnen onze werking
- Organisatie van creatieve activiteiten met jongeren over DRM

GI DE ZANDE CAMPUS RUISELEDE-WINGENE-BEERNEM

RECHT OP INSPRAAK EN PARTICIPATIE

Artikel 16

Onverminderd de procedureregels voor het verlenen van gerechtelijke jeugdhulp, heeft de minderjarige recht op participatie bij de totstandkoming en de uitvoering van de jeugdhulp die hem wordt verleend.

Artikel 17

Onverminderd de procedureregels voor het verlenen van gerechtelijke jeugdhulp, heeft de minderjarige recht op een periodieke evaluatie van de jeugdhulpverlening die hij krijgt, in verhouding tot de duur van die hulpverlening.
Hij heeft recht op participatie bij die evaluatie.

Artikel 18

Tenzij dat in strijd is met een rechterlijke beslissing en voor zover de opdracht en de organisatie van de jeugdhulpvoorziening dat toelaten, heeft de minderjarige aan wie die voorziening semi-residentiële of residentiële jeugdhulpverlening aanbiedt, het recht om met medebewoners te vergaderen over aspecten van de jeugdhulpverlening.

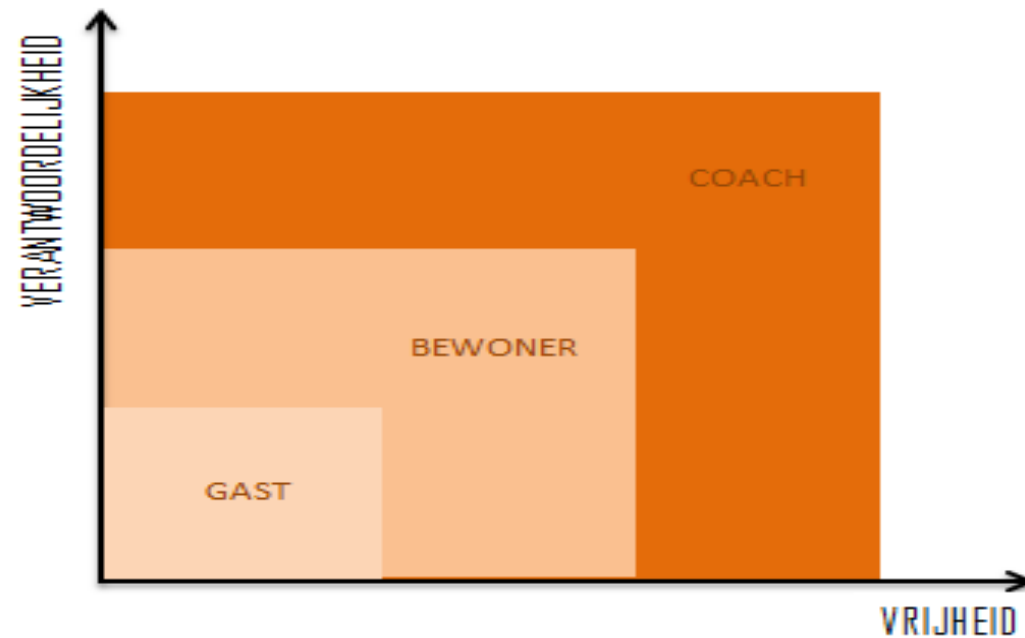
Artikel 19

De jeugdhulpvoorzieningen beschikken over een regeling met betrekking tot de inspraak van de minderjarige.

Die inspraakregeling voldoet ten minste aan de volgende eisen:

- 1° er is een inspraakorgaan of een inspraakprocedure;
- 2° indien mogelijk en in elk geval bij semi-residentiële of residentiële jeugdhulpverlening die gemiddeld ten minste zes maanden bedraagt, gebeurt de inspraak collectief;
- 3° elke minderjarige aan wie de jeugdhulpvoorziening jeugdhulpverlening aanbiedt, kan participeren aan de inspraak;
- 4° de jeugdhulpvoorziening biedt haar medewerking om de inspraak te realiseren

Verblijf/traject in GI De Zande volgens principe *gast – bewoner - coach*

GAST → BEWONER → COACH

wordt in samenspraak/overleg met jongere bepaald adhv aantal criteria van

Verwachtingen → verwachtingen/je kan → je kan

Inhoudelijke opmaak handelingsplan (gedrag, houding, vervolghulpverlening, bravo-punten, werkpunten, ...)

VOORHEEN ← → NU

VOORHEEN: 'cliëntbespreking'

- tweewekelijks
- 3u durende vergadering met volledig team (multidisciplinair)
- bespreking van de 10 jongens uit de leefgroep
- aandacht voor wat verkeerd ging/gaat (gedragmatig)
- 'brave' jongeren krijgen minder aandacht
- veelal praatbarak voor het begeleidersteam met een verzameling van gebeurtenissen....
- communicatie met jongere hieromtrent was veeleer eenrichtingsverkeer

NU: 'trajectoverleg'

Trajectoverleg is een georganiseerd overleg in functie van de regie van het traject jongere en context.

- tweewekelijks
- duur: ongeveer 30 min; indien nodig kan dit uitgebreid worden
- Individuele begeleider, teamverantwoordelijke, psycholo(o)g(e), Sociale Dienst, onderwijs
- jongere maakt altijd schriftelijke voorbereiding (eventueel met IB) en krijgt ook schriftelijke terugkoppeling adhv een **format (zie onder)**.
- communicatie is in twee richtingen
- **jongere kan aansluiten bij het overleg (trajectgestuurd, conflictgestuurd,)**
- externen (**gedeelde trajecten**)
- uitdaging om ook meer betrokkenheid van de context te faciliteren

Naam: .....

Datum: .....

Tijdens je verblijf in onze leefgroep bespreken we tweewekelijks uitgebreid je situatie, samen met de psycholoog(s), de sociale dienst, het onderwijs, ...

Het resultaat daarvan wordt in een handelingsplan opgemaakt. Samen met je IB kan je een aantal zaken aangeven die in het handelingsplan terug te vinden zullen zijn.

Aan de hand van deze werkblaadjes willen we samen met jou je verblijf in onze leefgroep en in onze instelling in kaart brengen. In samenspraak met je IB kan je deze blaadjes invullen, wijzigen, aanvullen, ...

De bedoeling is dat je telkens voor de bespreking deze blaadjes invult ter voorbereiding (mag ook samen met je IB), je kan aangeven hoe je gedrag is, je kan aangeven waar je net goed of iets minder goed in bent...

Probeer dit correct in te vullen, het gaat tenslotte om jouw toekomst...

Waar ga ik naartoe na mijn verblijf in de instelling?

Wat moet er daar voor gebeuren? Wat is er daar voor nodig?

Hoe lang loopt mijn huidige beschikking?

Evalueer je eigen houding/gedrag/inzet bij volgende activiteiten. Indien je je keuze wil verduidelijken kan je deze erbij neerschrijven.
De opvoeders zullen dezezelfde zaken ook evalueren op de cliëntbespreking.

- LEEFGROEP: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

- HUISHOUDTAKEN: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

- SPORT: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

- ONDERWIJS: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

- EQUIP: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

- CONTACT MET OUDERS/FAMILIE: ⊖   ⊕   ⊖

- Feedback opvoeders: ⊖   ⊕   ⊖

In je handelingsplan wordt er ook een bravopunt voor je opgeschreven.

Welk(e) bravopunt(en) zou je voor je zelf kiezen?

Waarvoor heb je de voorbije weken extra je best gedaan?

Hieronder vind je terug wat de opvoeders voor jou als bravopunt hebben gekozen.

Er worden/werden voor jou ook een (aantal) werkpunt(en) opgemaakt.

Welke werkpunten werden reeds voor jou opgemaakt? En hoe staat het er mee?

Welk(e) werkpunt(en) zou je voor jezelf kiezen?

Werkpunt 1:

Wat heb je al geprobeerd om dit werkpunt te verbeteren?

Hoe zou je het nog kunnen verbeteren?

Werkpunt 2:

Wat heb je al geprobeerd om dit werkpunt te verbeteren?

Hoe zou je het nog kunnen verbeteren?

Er worden/werden voor jou ook een (aantal) werkpunt(en) opgemaakt door de opvoeders. Onderstaand(e) werkpunt(en) en daaraan gekoppelde acties kwamen naar voor op de cliëntbespreking: